

REKREASYON YÖNETİMİ ALANINDA YAPILMIŞ AKADEMİK ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ACADEMIC STUDIES IN THE FIELD OF RECREATION MANAGEMENT

Dr. Fatma EBAN*

ÖZET: Dünya genelinde ekonomik, kültürel ve sosyal konularda farklı sorunlar ile karşı karşıya kalan bireylerin hem ruhsal hem de bedensel açıdan iyileşmesinde rekreatif faaliyetlerin önemi fazladır. Rekreatif faaliyetler kamu ve özel kurumların bünyesinde gerçekleşmekte ve bu alanda yapılan çalışmalar gün geçtikçe artmaktadır. Rekreasyon konusunun farklı bilim alanlarında çeşitli kavramlarla ilişkisinin araştırılması bu alanda çalışma yapan araştırmacılara ışık tutacaktır. Bu araştırmanın temel amacını, rekreasyon yönetimi alanında son 5 yılda yazılan makalelerin bibliyometrik özelliklerinin incelenmesi oluşturmaktadır. Bu amaçla rekreasyon yönetimi alanında yapılan makalelere dergipark veri tabanından 10-17.08.2022 tarihlerinde ulaşılmıştır. Makaleler 'rekreasyon, turizm ve rekreasyon yönetimi' anahtar kelimeleri ile taranmış ve 461 makale içerisinden rekreasyon yönetimi ile ilişkili 30 tane makale araştırma alanı için seçilmiştir. Çalışmada elde edilecek bulguların gelecekte rekreasyon yönetimi alanında yapılacak araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmalar "yayımlandığı dergi, yıl, araştırma türü, konu eğilimleri ve kullanılan yöntem" kapsamında incelenmiştir. Çalışma sonucunda rekreasyon yönetimi alanında en fazla makalenin 2021 yılında yazıldığı belirlenmiştir. Bu alandaki makalelerin 'Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi'nde yayımlandığı ve makalelerde daha çok nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı saptanmıştır. Çalışmalarda daha çok rekreasyon yönetimi, rekreasyon ve turizm işletmeciliği bölümlerinin müfredatlarının, eğitimlerinin ve programlarının karşılaştırılmasına odaklanılmıştır. Bunun dışında öğrencilerin kariyer beklentileri, bu alanda görev yapan bireylerin mesleki yeterlilikleri, liderlik becerileri, yönetim alanındaki donanımları da araştırılan konulardan bazılarıdır.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Rekreasyon yönetimi, Turizm, Eğitim.

ABSTRACT: Recreational activities are of great importance in the mental and physical recovery of individuals who are faced with different problems in economic, cultural and social issues around the world. Recreational activities take place within the body of public and private institutions and studies in this field are increasing day by day. Investigation of the relationship between the subject of recreation and various concepts in different fields of science will shed light on researchers working in this field. The main purpose of this research is to examine the bibliometric features of the articles written in the last 5 years in the field of recreation management. For this purpose, articles in the field of recreation management were accessed from the Dergipark database between 22-27.09.2022. The articles were scanned with the keywords 'recreation, tourism and recreation management' and 30 articles related to recreation management were selected out of 460 articles for the research area. It is thought that the findings to be obtained in the study will contribute to future research in the field of recreation management. The studies were examined within the scope of 'the journal in which they were published, the type of research, the trends in the subject and the method used. As a result of the study, it was determined that the most articles in the field of recreation management were written in 2021. It was determined that the articles in this field were published in the 'Journal of Sport Sciences Research' and that mostly quantitative research methods were used in the articles. The studies mostly focused on the comparison of the curricula, trainings and programs of recreation management, recreation and tourism management departments. Apart from this, students' career expectations, professional qualifications of individuals working in this field, leadership skills, and management skills are some of the subjects researched.

Keywords: Recreation, Recreation management, Tourism, Education.

* Dr. Fatma EBAN, e-mail: fatmaeban1990@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0222-7108

GİRİŞ

Günümüzde kültürel, ekonomik ve sosyal imkânlarla beraber artan, yorucu, yoğun, tekdüze ve disiplinli yaşam düzeni, bireyleri hem ruhsal hem de fiziksel çeşitli sorunlarla karşı karşıya getirmiştir. Bu olumsuz ortamdan kurtulmak, eğlenmek ve dinlenmek isteyen bireyler, değişen sanat koşullarının da etkisiyle, boş zaman aktivitelerini artırmış ve çeşitlendirmiştir. Bireylerin çalışma yaşamının stresinden ve yoğunluğundan uzaklaşmak, ruhsal ve bedensel olarak kendilerini yenilemek hedefiyle yaptıkları, çeşitli eğlenme ve dinlenme faaliyetleri rekreasyon kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Ömür, 2006: 44).

Boş zamanları değerlendirme faaliyeti olarak kullanılan rekreasyon kavramının literatürde çeşitli tanımları bulunmaktadır. “Rekreasyon kelimesi, Latince ‘Recreate’ kelimesinden türemiştir ve tazelenme, yeniden yaratma anlamında kullanılmaktadır. Ancak bu sözcük zaman içerisinde anlam değiştirmiş ve günümüzde “ruhun ya da manevi gücün yeniden canlandırılması, yeniden doğum” şeklinde ifade edilmektedir (Gözen, 2019:399). Tarihsel açıdan bakıldığında ise bu kavram genellikle bireyi çalışma hayatı için iyileştirme anlamında kullanılmaktadır. Rekreasyon alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde rekreasyon kelimesinin herkesçe kabul edilen bir tanımının olmadığı görülmektedir. Bazı yazarlar rekreasyonun sosyalleşme ve sosyal kabul özelliğini, bazı yazarlar ise boş zamanda yapılan aktivite özelliğini dikkate alarak kavramı tanımlamaktadır (Boz, 2021:18). Rekreasyon kısaca kişilerin ya da toplumsal kümelerin serbest zamanlarında isteyerek yaptıkları eğlendirici ve dinlendirici etkinlikler olarak açıklanmaktadır. Günümüzde bu kavrama her geçen gün yeni anlamlar yüklenmektedir. Bireylerin rekreatif faaliyetlere farklı nedenlerden dolayı katılmasına bağlı olarak ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel koşullar sebebiyle bu kavram farklı şekillerde tanımlanmaktadır (Orhan, 2019: 20-22).

Son yıllarda teknoloji dünyasında ortaya çıkan gelişmeler bireylerin iş saatlerini ve zorunlu etkinliklere ayrımları gereken vakti giderek azaltmaktadır. Bu durum bireylerin kendileri için ayırabilecekleri boş zamanı artırmaktadır. Boş zamanın kullanımı ise rekreasyon aktiviteler ilişkilendirilmektedir (Tütüncü, Akgündüz ve Yeşilyurt, 2019: 112). Rekreasyon etkinlikleri hem kapalı hem de açık alanlarda gerçekleştirilmektedir. Futbol, tenis, voleybol vb. etkinlikler açık alanda yapılan rekreatif etkinliklerdir (Göker ve Ünlüönen, 2019: 775). Bu etkinliklerin insan psikolojisi ve sağlığı üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır.

Özellikle gelişmiş ülkelerde yaşayan bireyler; mutluluk düzeylerini, verimliliklerini artırabilmek ve sağlıklı olabilmek için farklı rekreatif aktivitelere yönlendirilmektedirler. İngiltere, Türkiye ve Amerika ülkelerinde rekreatif aktiviteler arasında yer alan TV izleme oranı oldukça yüksektir. Ancak Avustralya ve Almanya gibi ülkelerde ise daha çok sportif ve açık hava rekreatif faaliyetlerine katılım söz konusudur. Bireyler bilinçli veya bilinçsiz olarak çeşitli rekreatif etkinliklere katılmaktadır (Gözen, 2019: 398). Bu etkinlikler kişilerin yaşamlarının üçte birini kaplamaktadır. Rekreasyon etkinlikleri, her yaşta engelli ve sağlıklı bireyleri kapsamaktadır. Bireylerin bu etkinliklerden hem sosyal hem de bireysel olarak yarar elde etmesi rekreasyon faaliyetlerine duyulan ihtiyacı artırmaktadır (Tütüncü, Akgündüz ve Yeşilyurt, 2019: 113).

Rekreasyon amaçlı aktiviteler bireylerin tatmin ve eğlence dürtüleriyle yaptıkları gönüllü faaliyetlerden oluşur. Bu faaliyetler neticesinde kişi zihinsel ve bedensel olarak kendini iyi hisseder ve yaratıcı bir güç kazanır. Rekreasyon faaliyetleri serbest zamanı

değerlendirme alanlarından biridir ve bireylerin ekonomik statüsü ve zevk alma durumuna göre farklılık göstermektedir. Tv izleme, kitap okuma etkinlikleri için bireyler herhangi ücret ödemezken; özel sporlarla ilgilenmek, hobi bahçesine sahip olmak ve su parkına gitmek bireylerin belirli ücretler karşılığında gerçekleştirdiği aktivitelerdir. Yapılan araştırmalar fiziksel ve sosyal alanda rekreasyonel aktivelere katılan kişilerin daha sağlıklı olduğu ortaya koymaktadır (Çakır, 2017: 36-37) Çünkü insanlar rekreatif faaliyetlere tatmin olma, rahatlama ve kendilerini gerçekleştirme gibi kişisel ihtiyaçlar nedeniyle katılmaktadır (Akgül ve Güneş, 2019: 727).

Rekreasyon, boş zaman ve turizm bireylerin yaşamlarında önemli bir yere sahiptir. Boş zaman faaliyetleri, rekreasyon faaliyetleri kapsamında değerlendirilmektedir. Bundan dolayı rekreasyon, boş zaman etkinliği olarak ifade edilen turizmi de içermektedir. Turizm antropolojisi ve sosyolojisi alanında yapılan ilk araştırmalarda turizm, boş zamanın özel bir formu olarak kabul edilmiştir. Bazı yazarlar turizm faaliyetlerini rekreasyon faaliyetlerinden yalnızca biri olarak değerlendirmektedir. Bu kavram bazı ülkelerde turizm ile eş anlamlı olarak kullanılırken, ülkemizde turizm amaçlı etkinliklere katılmak için boş zamanın gerekli olduğu, fakat iş amaçlı yapılan fuar, kongre, festival gibi etkinliklerin ise turizm faaliyeti alanında kabul edildiği görülmektedir. Rekreasyon çeşitli alanlarla ilişkili disiplinler arası bir çalışma alanı olduğu için üniversitelerin spor bilimleri fakültelerinde, uygulamalı bilimler fakültelerinde, beden eğitimi ve spor yükseköğretimlerinde ve turizm fakültelerinde rekreasyon bölümleri bulunmaktadır (Tütüncü, Yeşilyurt ve Akgündüz, 2019: 113). Bu bölümlerde geleceğin nitelikli rekreasyon uzmanları yetişmektedir. Rekreasyon eğitimi sadece kamu kurumlarında değil özel kurumlarda da verilmektedir. Bu kurumlarda verilen eğitimin niteliği öğrencilerin kariyerlerini şekillendirmekte ve aynı zamanda boş zamanlarını değerlendirme noktasında onları bilinçlendirmektedir. Rekreasyon alanında yapılan çalışmaların geçmişten günümüze gelişiminin incelenmesi yeni yapılacak araştırmalara birçok açıdan fikir verecektir.

Rekreasyon kavramı ile 1960 – 1980 yılları arasında yapılan çalışmalar incelendiğinde, bu alandaki çalışmaların sadece tek bir disiplin alanında olmadığı diğer diğer birçok disiplin alanıyla ilişki olduğu görülmüştür. Bu alandaki çalışmaların sosyoloji, iktisat, coğrafya, psikoloji, spor bilimleri, doğa bilimleri, sağlık, yönetim, pazarlama ve turizm alanlarında yoğunlaştığı saptanmıştır (Boz, 2021:1). Ülkemizde rekreasyon konusu ile ilişkili yapılan çalışmalarda hızlı bir gelişimin olduğu gözlemlenmiştir. Ancak rekreasyon yönetimi alanı da Türkiye’de daha yeni olduğundan direk bu alanla ilgili yapılan çalışma sayısı sınırlıdır (Gözen, 2019:400). Literatür incelendiğinde bu alanda yapılan çalışmaların daha çok ‘boş zaman, rekreasyon, rekreatif faaliyetler ve rekreasyon eğitimi alanlarında yapıldığı görülmektedir. Ancak “rekreasyon yönetimi” alanında yapılmış çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Rekreasyon yönetimi alanı bu alanda eğitim gören öğrencilerin doğru şekilde eğitilmeleri ve rekreasyon ile ilişkili çeşitli kurumlarda çalışan bireylerin bu etkinlikleri doğru şekilde planlamaları, geliştirmeleri ve koordine etmeleri açısından önemlidir. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı rekreasyon yönetimi alanında yapılan makalelerin bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak araştırılmasıdır.

Rekreasyon Yönetimi Kavramı

Rekreasyon yönetimi kavramının daha iyi anlaşılabilmesi için yönetim kavramının tanımlanması gerekmektedir. Yönetim, “öncelikli olarak bireyler olmak üzere demirbaşları, parasal kaynakları, hammaddeleri, donanımı, zamanı ve yardımcı

malzemeleri ile uyumlu, etkin ve verimli kullanabilecek kararlar alma ve uygulama süreçlerinin bütünüdür” (Tanesen, 2008:19). Rekreasyon yönetimi ise “boş zaman değerlendirmeye ilgili faaliyetlerin planlanması, organizasyonu, yönlendirilmesi ve denetimidir”. Bu açıklama çerçevesinde rekreasyon yönetimiyle ilgili işletmelerin kurulması, gereksinim duyulan alt yapının hazırlanması ve rekreasyon aktivitelerinin izleyici ve katılımcıların hizmetine sunulmasının sağlanması gibi etkinlikler rekreasyon yönetimi kapsamına girmektedir. Rekreasyon yönetimi rekreasyonel etkinliklerin sosyal ve ticari hedefli olarak gerçekleştirilme şekline göre çeşitli faaliyet alanlarındadır (Hazar, 2009:42).

Rekreasyonel faaliyetler; hem planlı hem de plansız olarak gerçekleşebilmektedir. Ancak kurumsal yapılarda gerçekleştirilmesi planlanan bu faaliyetlerin ayrıntılı biçimde planlanması şarttır (Munusturlar, Şimşek, Munusturlar, Sevil, Çevik, Başarangel ve Köse, 2018:72). Bu nedenle rekreasyon yönetiminde, katılımcıların ilgisi, cinsiyeti, yaşı, beceri ve yetenekleri, amaç, zaman, yer ve mekân, organizasyon şekli, grubun büyüklüğü vb. gibi çeşitli etmenlere dikkat edilmelidir (Sevil, Şimşek, Katırcı, Çelik ve Çeliksoy, 2012:52). Bununla birlikte rekreasyon faaliyetlerinin yönetimi için bu alanda bireylerin eğitilmesi ve bu eğitimi veren uzmanların kalifiyeli olması gerekmektedir.

Günümüzde toplumsal ve ekonomik açıdan önemli bir yeri olan turizmin rekreasyonla yakın bir ilişkisi bulunmaktadır. Turizmin gelişim göstermesi ülkeye gelen ziyaretçi sayısının artmasını sağlamaktadır ve turistlerin buradaki kalış süresini uzatacak unsurların başında rekreatif etkinlikler gelmektedir. Kapalı ve açık alanlarda yapılan rekreatif etkinliklerin artması turistlerin tatil deneyiminden tatmin olmasını ve destinasyonu başka bireylere tavsiye etmesini sağlayacaktır. Turizm ve rekreasyon hizmetlerinin yönetimi beş unsurdan meydana gelmektedir (Munusturlar vd.,2018:72):

- İnsanlar; aileler, bireyler ve toplumlar,
- Özel sektör, kamu sektörü ve gönüllü yapılan etkinlikler,
- Rekreasyon ve turizm hizmetleri ve tesisleri; faaliyetler, yöneticiler, işletmeler, diğer personel,
- Çevre; yapay ve doğal çevre,
- Süreçler; sosyo- ekonomik, sosyo-politik ve yönetsel aşamalarıdır.

İnsanların boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla katıldıkları dinlenme ve eğlenme aktiviteleri turizm olayının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Rekreasyon faaliyetleri de aynı şekilde insanların boş zamanlarında, hem psikolojik hem de bedensel açıdan doyum sağlamak hedefiyle gerçekleştirdikleri etkinliklerden meydana gelmektedir. Dolayısıyla turizm ve rekreasyon kavramlarının yakın bir ilişki içerisinde olduğu bu açıklamalardan anlaşılmaktadır (Munusturlar vd., 2018: 72). Ayrıca rekreatif etkinlikler turizmin gelişiminde ve pazarlanmasının önemli bir yere sahiptir (İskender, 2018:55). Rekreatif faaliyetler bireysel ve topluluk bazında gerçekleşmektedir.

Bireysel bazda yapılan rekreasyon faaliyetlerinde kişi kendi iradesi doğrultusunda bu faaliyetleri yönetir. Ancak topluluk bazında yapılan rekreasyon faaliyetlerinde kuruluşlar bu faaliyetleri katılımcılar adına yönetir. Rekreasyon ve boş zaman organizasyonu işlevsel bir faaliyettir. Bu faaliyetlerin içeriğinde grup ve kişilerin boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmeleri için programlar ve etkinlikler düzenlenir ve bunların yapılmasında da hizmet tasarımı ve dağılımı şarttır. Yönetim anlamında istenilen hedef ve amaçlara ulaşmak için kaynaklar ile özellikle insan kaynağını kullanan bir süreç başlayacaktır. Yönetim farklı kişilerin gereksinimlerini gidermek, değişen olaylara ayak uydurmak, tatmin sağlamak için yeterli düzeyde etkili ve esnek olmalıdır.

Rekreasyon faaliyetlerini yöneten ve programları bireylerin hizmetine sunan kurum ve kuruluşlar üç grupta sınıflandırılmaktadır. Bunlar; kamu kurum ve kuruluşları, gönüllü kuruluşlar ve özel sektör kuruluşlardır (Munusturlar vd., 2018: 73-74). Kamu kuruluşları denilince ilk olarak akla bu alanda eğitim veren okullar, üniversiteler gelmektedir.

Türkiye’de rekreasyon eğitimi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokullarının “Rekreasyon” bölümleri ve Turizm Fakültelerinde bulunan “Rekreasyon Yönetimi” bölümleri aracılığıyla verilmektedir (Güneş ve Akgül, 2019: 730). Rekreasyon eğitimi, genel eğitim içerisinde yurttaşlık, çevre ve sağlık eğitimleri şeklinde bulunan; uygulamalarda ve yalnızca hedeflere ulaşma şekillerinde farklılıklar olan fonksiyonel bir alanı oluşturmaktadır. Boş zamanların en verimli biçimde değerlendirilmesinin öğretilmesi ve planlanması şarttır ve bu eğitim bireye, zaman içerisinde boş zamanlarını iyi şekilde değerlendirme alışkanlığı kazandıracaktır (Toksöz ve Gülcan, 2022: 50).

Rekreasyon eğitimi ile bireylerin doğru değerleri hayat tarzı olarak benimsemesi ve farklı yaş gruplarından insanların ekonomik koşullarının iyileştirilerek mutlu, yaratıcı ve sağlıklı toplumlar oluşmasının sağlanması amaçlanmaktadır. Bunların yanı sıra yaşam kalitesinin artması ve yükselmesi, toplumsal ilişkilerin güçlendirilmesi, kuşaklar arası ilişkilerin geliştirilmesi ve bu alanda eğitilmiş ve yetenekli kişilerin yetiştirilmesi de bu eğitimin diğer amaçları arasındadır (Akgül ve Güneş, 2019: 731). Boş zaman etkinliklerine katılmayan ve katılan insanların yaşam, sorumluluk ve görev performansları arasında fark vardır. Bu durum rekreasyon ve boş zaman faaliyetlerine katılmak için destek ve yatırım olması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu görüş doğrultusunda rekreasyon, profesyonel ve etik felsefesi dikkate alınarak bir yönetim disiplininin kurulma gereksinimi duyulur (Munusturlar vd, 2018: 76).

İLGİLİ LİTERATÜR

Bu araştırmada rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin bibliyometrik açıdan incelenmesi amaçlanmıştır. Literatürde rekreasyon kavramının çeşitli kavramlarla ilişkisini ortaya koyan çalışmalar bulunmaktadır. Ancak rekreasyon yönetimi alanında yapılan çalışmaları ayrıntılı şekilde inceleyen çalışma sayısı sınırlıdır. Aşağıda rekreasyon yönetimi alanında yazılmış makaleler bulunmaktadır.

Tablo 1. Rekreasyon Yönetimi Literatür Alanyazın Özeti

Yazar Bilgisi	Araştırmanın Amacı	Yöntem	Sonuçlar
Şimşek, (2022).	Araştırmada rekreasyon alanında çalışan uzmanların mesleki yeterliliklerini belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirilmeye çalışılmıştır.	Nicel	Araştırma sonuçlarına göre rekreasyon uzmanlarının mesleki yeterliliğini belirlemeyi hedefleyen ölçek beş temel boyut altında (etkinlik, yönetim ve organizasyon, işletme yönetimi, liderlik ve donanım ve yetkinlik) tanımlanmıştır.
Şahin, & Gültekin, (2020).	Çalışmada medikal amaçlı seyahat eden turistlerin hangi rekreasyonel faaliyetlere katıldığını belirlemek ve aktivitelerin müşteri tatminine olan etkisi incelenmiştir.	Nicel	Araştırmada, turistlerin bu medikal seyahatleri dost, akraba, arkadaş tavsiyesi ile gerçekleştirdikleri ve medikal turistlerin boş zaman davranışları ile tatminleri arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir.
Acar, Karavelioğlu (2022).	Bu araştırma Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin izlenim yönetimi yetenekleri ile kişilik nitelikleri arasındaki ilişkiyi incelemektedir.	Nicel	Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin daha çok sorumlu kişilik özelliği gösterdiği, izlenim yönetimlerinden kendini sevdirmeye taktiklerini kullandığı sonucuna ulaşılmıştır.
Tabuk, (2021).	Bu çalışmada, 2019-2020 yılları arasında rekreasyon alanında verilen akademik personel ilanları incelenmiştir.	Nitel	Çalışmada, akademik personelin istihdam edilmesinde insan kaynakları yönetimi stratejisi ve planlamasının önemi ortaya konulmuştur.
Toker, (2021).	Bu çalışmada, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı'nda yazılan tezlerin bibliyometrik açıdan incelenmesi amaçlanmıştır.	Nitel	İlgili alanda yazılan tezlerin büyük kısmı rekreatif etkinlikler ve bu etkinliklere katılım üzerine yoğunlaşmıştır. Tezlerin daha çok turizm ve spor bilimleri alanında olduğu saptanmıştır.
Berber & Terekli, (2019).	Araştırmada spor faaliyetlerinde gönüllü çalışan bireylerin yönetim yetenekleri incelenmiştir.	Nicel	Araştırmada, gönüllülerin faaliyet süresince yaşadığı deneyimlerin faaliyetten önceki beklentilerini karşılaması durumunda gelecekteki spor karşılaşmalarına yeniden gönüllü olarak katılma isteklerini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.
Gözen (2019).	Çalışma, rekreasyon yönetimi alanında eğitim gören öğrencilerin "Rekreasyon" kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla ölçmeyi hedeflemektedir.	Nitel	Çalışma sonucunda 44 farklı metafor ortaya konulmuştur. Bu kavrama ilişkin algıların çoğunluğunun pozitif niteliler üzerinde birleştiği ve literatürdeki rekreasyon kavramının açıklamalarında kullanılan ifadelerle benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.
Tavazar & Güzel. (2018).	Çalışmada özel kuruluşlarda etkinliğin sürdürülebilirliği ve etkinlik yönetimi hedefiyle rekreasyonel etkinliklerin varlığı incelenmiştir.	Nitel	Araştırma sonucunda; rekreasyonel faaliyetlerin personelin örgütsel bağlılığına, başarısına, verimliliğine ayrıca fizyolojik, sosyal ve psikolojik durumlarına katkıda bulunduğu saptanmıştır.
Özdemir, Akgül & Güneş. (2021).	Araştırmada, rekreasyon yönetimi alanında eğitim gören öğrencilerin kariyer seçiminde ve beklentilerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.	Nicel	Öğrencilerin, %70,3'ü bölüm hakkında bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca ders müfredatları yurtdışı müfredatları ve turizm sektörü temsilcileri ile eğitim kurumlarının görüşlerine başvurularak hazırlanmalıdır.
Tütüncü, Akgündüz, & Yeşilyurt (2019).	Çalışmada, rekreasyon yönetimi ve turizm işletmeciliği bölüm müfredatlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır.	Nitel	Çalışmada, bölümlerin benzerlik oranlarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda benzerlik ve farklılıkların müfredatlara yansıtılmasına dair çıkarımlarda bulunulmuştur.
Osmanoğlu & Üzüm, (2020).	Çalışma, Gençlik ve Spor Müdürlüklerinde çalışan personelin mantar yönetim algı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.	Nicel	Araştırmada, personelin mantar yönetim algısının orta seviyede olduğu ve diğer sektörlerde yapılan çalışmalarla benzerlik gösterdiği ifade edilmiştir.
Serter, Biçer, Kara & Şentuna. (2020).	Araştırma, beden eğitimi ve spor bölümünde çalışan öğretmenlerin empatik eğilim seviyelerini incelemek ve empatik eğilim seviyelerini etkileyen faktörleri belirlemeye çalışmaktadır.	Nicel	Kamuda çalışan öğretmenlerin empatik eğilim seviyesinin özel okullarda çalışan öğretmenlerden daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca çalışma süresi, gelir seviyesi ve çalışılan bölgenin çalışanların empatik eğilim seviyesini etkilediği de saptanmıştır.

Yıldız ve Eren. (2021).	Çalışma, otellerde çalışan kişilerin boş zaman-ış çatışmasının mesleki tükenmişlikleri üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır.	Nitel	Çalışma sonucuna göre, personelin boş zaman-ış çatışmasının mesleki tükenmişlikleri üzerinde olumlu yönde bir etkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.
Yüceant, Balanlı & Ünlü(2022)	Araştırma, spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında görev alan idari personelin örgüt kültürü ile örgütsel iklim düzeylerini belirlemeye çalışmaktadır.	Nitel	Araştırmada, idari görevde çalışan personelin algıladığı örgütsel iklim ve örgüt kültürünün yüksek olduğu belirtilmiştir. Ayrıca cinsiyet ve görev süresi açısından örgüt kültürü ve örgütsel iklimde farklılıklar gözlemlenmiştir.
Sağın & Karabulut. (2020).	Çalışma, öğretmenlerin göreve başlamadan önce aldıkları hizmet öncesi eğitime ilişkin algılarının ortaya koyulması amacıyla yapılmıştır.	Nitel	Çalışma sonucunda öğretmenlerin göreve başlamadan önce aldıkları hizmet öncesi eğitime ilişkin algılarının yüksek olmadığı belirlenmiştir.
Dilek & Arslan. (2021).	Çalışma, İtalya ve Türkiye’deki spor kulüplerinin farklı ve benzer yönlerini karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır.	Nitel	Çalışmada, İtalya’da spor kulüplerinin profesyonel ve amatör olarak etkinlik gösterdikleri, Türkiye’de ise amatör seviyede aktivitelerine devam ettikleri belirlenmiştir.
Aslan & Çoknaz, (2021).	Çalışmada, Türkiye’de espor yöneticileri ve spor yönetimi akademisyenlerinin bakış açısına dayalı olarak esporun güçlü ve zayıf yönlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.	Nitel	Bulgulara göre, esporun güçlü yönlerinin; ülke tanıtımı, kariyer olanağı, ulaşılabilirlik, düşük maliyet, devlet desteği, teknoloji, yeni jenerasyon, bireysel ve sosyal kazanımları, gelişim potansiyeli zayıf yönlerinin ise; tanıtım, sağlık ve güvenlik sorunları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışmada Türkiye’de rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin bibliyometrik olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bibliyometrik araştırmalar, seçilen bir konunun bütüncül bir resmini çizmek için son dönemlerde oldukça ünlü hale gelmiştir (Toker, 2022: 2107). Bibliyometri yöneticiler, araştırmacılar, kütüphaneciler ve bilim adamları tarafından yoğunlukla kullanılmaktadır (Yersüren ve Özel, 2020: 1144). Bibliyometri “arşiv, kütüphane ya da literatürde bulunan hizmet ve materyallerin kullanım kalıplarının belirlenmesi ve incelenmesi hedefiyle istatistiksel ve matematiksel yöntemlerin kullanılması; belirli bir bilimsel alanın tarihsel gelişiminin yazarlar, yayınlar ve kullanım açısından incelenmesi olarak” açıklanmaktadır. Bibliyometri kavramı ilk olarak 1969 senesinde Pritchard tarafından kullanılmıştır (Toker, 2022: 2109). Bibliyometri, dergi ve kitaplarda bulunan çalışmaların kullanımına, tarihsel açıdan gelişimine, ilgili istatistiklerin toplanmasına ve yorumlanmasına olanak sağlar (Yersüren ve Özel, 2020: 1144).

Araştırma kapsamında kullanılan verilere dergipark veri tabanından 10-17.08.2022 tarihlerinde ulaşılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniğinde yararlanılmıştır. Bu çalışma Türkiye’de rekreasyon yönetimi alanında yapılacak çalışmalara yol gösterici olması açısından önemlidir. Çünkü bibliyometrik analiz konuyla ilgili tarihsel açıdan bir şablon ortaya koyduğu için konunun gelişimi hakkında ayrıntılı bilgi vermektedir. Araştırma kapsamında kullanılan verilerinin sağlanması amacıyla dergipark platformunda son 5 yılda rekreasyon, turizm, boş zaman ve rekreasyon yönetimi ile ilgili yazılan makaleler taranmış ve 461 makaleye ulaşılmıştır. Ancak yazar tarafından oluşturulan kısıtlıklar ve konuyla doğrudan ilişkisi bulunmayan çalışmalar elenmiş ve doğrudan rekreasyon yönetimi ile ilişkili 30 tane makale incelenmek amacıyla seçilmiştir. Makaleler “rekreasyon, rekreasyon yönetimi, boş zaman ve turizm” anahtar kelimeleri yazılarak taranmıştır. Bu anahtar kelimeler kullanılarak taranmasının nedeni turizm kavramının rekreasyon yönetimi ile olan yakın ilişkisinden kaynaklanmaktadır.

Bu çalışma ile Türkiye’de rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin aşağıdaki özellikler doğrultusunda incelenmesi amaçlanmıştır.

- 1) Makaleler hangi dergilerde yayımlanmıştır?
- 2) Makaleler hangi yıllarda yayınlanmıştır?
- 3) Makalelerin konu dağılımı nasıldır?
- 4) Makalelerde kullanılan yöntemlerin dağılımı nasıldır?
- 5) Makalelerin araştırma türü (derleme, araştırma makalesi) nedir?

Hazırlanan araştırma soruları kapsamında elde edilecek veriler, rekreasyon yönetimi alanında yapılan araştırmalar ile ilgili genel çerçeveyi ortaya koyacak ve daha sonra yapılacak araştırmalara yardımcı olacaktır.

BULGULAR

Rekreasyon, turizm, boş zaman ve rekreasyon yönetimi anahtar kelimeleri kullanılarak dergipark platformunda 2018 yılı ve sonrasında (Son 5 yıl) yapılan araştırma sonucunda 461 makaleye ulaşılmıştır. Bu makalelerin 425 tanesi araştırma makalesi, 36 tanesi derlemedir. Ancak 461 makale içerisinde belirli sınırlılıklar doğrultusunda sadece rekreasyon yönetimi konusu ile ilişkisi bulunan 30 makale araştırma alanı için seçilmiştir. Makaleler “araştırma türü, kullanılan yöntem, konu dağılımı ve yayınlandığı dergi” gibi alanlarda incelenmiştir. Tablo 2’de rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin yayınlandığı dergiler gösterilmektedir.

Tablo 2. Rekreasyon Yönetimi Alanında Yazılan Makalelerin Yayınlandığı Dergiler

Dergiler	Sayılar	%
GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences,	3	10
Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi	1	3.3
Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi	4	13.3
Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi	3	10
Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	2	6.7
Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi,	1	3.3
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi,	1	3.3
Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	2	6.7
Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi	1	3.3
Journal of Tourism Research Institute	1	3.3
Turist Rehberliği Dergisi	1	3.3
Tourism And Recreation,	1	3.3
Uluslararası Rekreasyon ve Spor Bilimleri Dergisi	1	3.3
Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi	1	3.3
Gençlik Araştırmaları Dergisi	1	3.3
Türkiye Bilimsel araştırmalar dergisi	1	3.3
Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi	1	3.3
CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Gazi	2	6.7
Sosyal Beşeri ve İdari bilimler dergisi	1	3.3
Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi-	1	3.3
Toplam	30	100

Rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin yayınlandığı dergiler incelendiğinde bu konuyla ilgili çeşitli dergilerde çalışmaların olduğu görülmüştür. Dergipark platformunda son 5 yılda en fazla makale (%13.3) “Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisinde” yayınlanmıştır. Bu sırasıyla “GSI Journals Serie A:

Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences (%10)” ve “Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi (%10)” takip etmektedir. Bu alanda yapılan araştırmaların öncelikle spor ve rekreasyon ile ilişkili dergilere gönderilmesi bu dergilerdeki makale sayısını artırmaktadır. Ancak rekreasyon yönetimi konusu çok fazla alanla ilişkili olduğundan farklı dergilerde bu konuyla ilgili makalelerin yayınlanması olağandır.

Tablo 3. Rekreasyon Yönetimi Alanında Yayınlanan Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Sayılar	%
2018	1	3.3
2019	5	16.7
2020	7	23.3
2021	12	40
2022	5	16.7
Toplam	30	100

Rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, en fazla makalenin 2021 (%40) yılında yazıldığı tespit edilmiştir. 2019 (%16,7) ve 2020 (%23,3) yıllarında bu alanda makale yazılmıştır. Rekreasyon yönetimi alanı henüz yeteri kadar çalışmanın yapılmadığı yeni bir alan olduğundan ileriki yıllarda çalışmaların artacağı öngörülmektedir. Bununla birlikte Covid-19 döneminde insanların yaşadıkları sıkıntılar sonucu bireylerin rekreasyonel aktivelere olan özlemi yazarların gelecek yıllarda bu konuya olan ilgisinin artacağını göstermektedir. Bu faaliyetlerin sosyal ve iş hayatına olan etkisi ve bireysel sağlığı ve verimliliği artırıcı etkisi yazarların sonraki yıllarda daha fazla çalışma yapacağını ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Rekreasyon Yönetimi Alanında Yazılmış Makalelerde Kullanılan Yöntemlerin Dağılımı

Yöntem	N	%
Nicel (anket, ölçek)	17	56.7
Nitel (Gözlem, görüşme, doküman)	13	43.3
Toplam	30	100

Rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin (%56,6)’sında nicel yöntem %43,4’ünde nitel yöntem kullanılmıştır. Nicel yöntem kullanılan makalelerde çeşitli ölçeklerden yararlanılmıştır. Nitel araştırmaların kullanıldığı makalelerde ise doküman analizi, görüşme ve içerik analizi gibi yöntemler kullanılmıştır. Son yıllarda nitel araştırmalara olan ilgi araştırılan konularla ilgili derinlemesine ve ayrıntılı bilgiler sunulduğu için artmıştır.

Tablo 5. Rekreasyon Yönetimi Alanında Yazılan Makalelerin Konu Dağılımı

cKonular	N	%
Rekreasyon yönetimi, turizm işletmeciliği, rekreasyon bölümlerinin karşılaştırılması (müfredat, kontenjan, eğitim)	4	13.3
Öğrencilerin kariyer beklentileri ve kariyer planları	2	6.7
Rekreasyon seçiminde bireylerin kişilik özellikleri ve izlenim yönetimi ilişkisi (Eğitimsiler, uzmanlar ve öğrenciler)	2	6.7
Rekreasyon yönetimi öğrencilerinin ve akademisyenlerin metaforik algılamaları	2	6.7
Rekreasyon uzmanlarının mesleki yeterlilikleri ve farkındalıkları	1	3.3
Rekreasyon etkinliklerinde planlama	1	3.3
Rekreasyon yönetimi araştırmalarının incelenmesi	1	3.3
Spor aktivitelerinde gönüllü yönetimi	1	3.3
Rekreasyonel etkinliklerin sürdürülebilir etkinlikteki önemi	1	3.3
Gençlik ve spor müdürlüğü personellerinin Mantar yönetimi	1	3.3
Rekreasyon yöneticilerinin empatik eğilim seviyeleri	1	3.3
Personellerin boş zaman-ış çatışması	1	3.3
Personellerin örgüt bağlılığı ve örgüt iklimi	1	3.3
Eğitimsilerin hizmet öncesi eğitime yönelik algıları	1	3.3
Ülkelerin spor kulübü faaliyetlerinin karşılaştırılması	1	3.3
Rekreasyonel etkinliklerinin akademisyen ve yönetici bakış açısıyla incelenmesi	1	3.3
Rekreasyon eğitimi alan bireylerin otorite tercihleri ve liderlik yetenekleri	1	3.3
Otellerde rekreasyon yönetimi	1	3.3
Rekreatif amaçlı kullanılan alanların korunmasına yönelik planlama	1	3.3
Öğrencilerin iletişim becerileri	1	3.3
Yöneticilerin engelli bireylere yönelik farkındalığı	1	3.3
Personelin insan kaynakları yönetimi	1	3.3
Rekreasyon yöneticilerinin yalnızlık algıları	1	3.3
Rekreasyon yönetimi alanındaki akademisyenlerin ve derslerin bölümle olan ilişkisi	1	3.3

Rekreasyon yönetimi alanında yayımlanan makaleler ayrıntılı şekilde incelenmiş ve konu açısından değerlendirilmiştir. Tabloda rekreasyon yönetimi alanında 24 farklı konuda makalenin yazıldığı belirlenmiştir. Yukarıdaki tablo incelendiğinde araştırmacıların en fazla incelediği konunun rekreasyon, turizm işletmeciliği ve rekreasyon yönetimi bölümlerinin eğitimleri, kontenjanları ve müfredatlarının karşılaştırılmasına yönelik olduğu görülecektir. Turizm işletmeciliği ve rekreasyon yönetimi bölümlerindeki benzerlik ve farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan çalışmalar neticesinde bölüm ile ilişkili bilgi toplanacak ve bölümlerin programlarının tekrar güncellenmesi sağlanacaktır. Ayrıca bu bölümlerden mezun olan öğrencilerin aldıkları derslerin yetenek ve becerilerini etkilediği bilgisi göz önünde bulundurularak derslerin daha dikkatli seçilmesi ve programların buna göre oluşturulması gerekmektedir. Rekreasyon yönetimi bölümlerinin öğrenciler açısından daha fazla talep edilmesi bölüm ile ilişkili farklı bölümler açılmasına neden olarak gelecekte sorunlar yaratabilir. Makaleler içerisinde araştırmacılar tarafından ilgi duyulan diğer bir konu ise rekreasyon yönetimi bölümü öğrencilerinin, akademisyenlerinin ve bu alanda çalışan personellerin kişilik özelliklerinin belirlenmesine yöneliktir. Akademisyen ve uzmanların özellikle sorumlu kişilik özelliği işlerini başarılı şekilde yapmalarında ve yöneticilik pozisyonunda etkilidir. Araştırmacılar tarafından rekreasyon yönetimi öğrencilerinin kariyer planları ve beklentileri de ilgi görmüştür. Öğrencilerin eğitim öncesi ve eğitim sırasında uyguladıkları stratejiler kariyerlerinin şekillenmesi açısından önemlidir. Rekreasyon yönetimi bölümünde öğrencilere sunulan olanaklar verilen eğitimin kalitesi öğrencilerin kariyer beklentilerini önemli düzeyde etkilemektedir.

Araştırmacılar tarafından rekreasyon uzmanlarının mesleki yeterlilikleri, etkinliklerde planlama, personellerin mantar yönetimi, örgüt iklimi ve örgüt bağlılığı, rekreatif alanların korunmasına yönelik planlama, yöneticilerin rekreatif faaliyetlere katılan kişilere yönelik farkındalığı, otellerde rekreasyon yönetimi, rekreatif eğitim alan bireylerin otorite tercihleri ve liderlik yetenekleri, farklı ülkelerin rekreatif faaliyetlerinin karşılaştırılması ele alınan diğer konulardan bazılarıdır.

SONUÇ

Bu çalışmada Türkiye’de rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin bibliyometrik açıdan incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla dergipark platformunda son 5 yılda turizm, rekreasyon ve boş zaman ilişkisini inceleyen 461 makaleye ulaşılmıştır. Bu makaleler arasında sadece rekreasyon yönetimi alanında yazılan 30 makale incelenmiştir. Bu incelemede makalelerin “yayınlandığı dergi, yılı, konusu ve kullanılan yöntem” gibi faktörler dikkate alınarak rekreasyon yönetimi alanının gelişimi ortaya koyulmuştur. Rekreasyon yönetimi alanında yapılan çalışmalarda hangi konulara odaklanıldığının tespit edilmesi yapılacak çalışmalar açısından öneriler sunacaktır.

Rekreasyon yönetimi alanında 2018 yılından sonra yazılan makalelerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde en fazla makalenin 2020 ve 2021 yıllarında yazıldığı görülmüştür. Rekreasyon yönetimi konusunun alanyazında yeni olması ve alanın turizm ile olan ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda gelecek yıllarda bu çalışmaların artacağı öngörülmektedir. Özellikle rekreasyon etkinlikleri düzenleyecek kişilerin eğitimi ve niteliği ile ilişkili araştırmalara ilgi artacaktır. Bununla birlikte son yıllarda yaşanan ekonomik, sosyal ve çevresel sorunlar insanların sağlıklı ve mutluluk düzeylerini artıracak rekreatif faaliyetlere olan ilgisinin artmasını sağlayacaktır. Yine de bu alanda ülkemizde gerçekleştirilen çalışmalar kalite açısından Merriam’a (2013) göre Avrupa ve Amerika gibi ülkelerin gerisinde kalmaktadır (Gözen, 2020: 576).

Rekreasyon yönetimi alanında yazılan makalelerin dergi dağılımına bakıldığında incelen 30 makaleden 10’u “Spor Bilimler Araştırmaları Dergisi”, “Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi” ve “GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences” dergilerinde yayınlanmıştır. Rekreasyon yönetimi alanında çalışan yazarlar daha çok konu ile ilişkili dergilere makale göndermektedir. Makalelerde kullanılan yöntemlerin dağılımına bakıldığında daha çok nicel yöntem kullanılmıştır. Ancak son dönemlerde özellikle sosyal bilimler alanında nitel araştırmalara yoğun bir ilgi söz konusudur.

Türkiye’de rekreasyon yönetimi konusunda yapılan çalışmalar alanın multidisipliner olmasından kaynaklı farklı konularla ilişkisinin araştırılmasına neden olmuştur. Farklı konularla rekreasyon yönetimi ilişkisinin araştırılması bölümün akademik açıdan gelişimini de sağlayacaktır. Bu alanda yazılan makalelerde yazarlar daha çok rekreasyon yönetimi, rekreasyon ve turizm işletmeciliği bölümlerinin eğitimine odaklanmışlardır. Turizm Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokullarının bünyesinde hizmet veren bu bölümlerin eğitimlerinin, kontenjanlarının ve müfredatlarının karşılaştırılması bölümlerin kendi alanlarında uzmanlaşmaları ve mezun olacak öğrencilerin kalifiye olmaları açısından önemlidir. Aynı zamanda bölümler arasındaki benzerlik ve farklılıkların tespit edilmesi bölüm programların güncellenmesini sağlayacaktır. Özellikle bölüm derslerinin içeriğinin ve programlarının öğrencilerin bireysel yeteneklerini geliştirecek düzeyde olması bu alandan mezun olacak bireylerin kariyerlerini etkileyecektir. Rekreasyon yönetimi

kontenjanlarına olan talebin hangi seviyede olduğunu belirlemek bölümle ilgili farklı bölümlerin açılmasını sağlayacaktır.

Araştırmacıların ilgi duyduğu önemli konulardan biride öğrenci ve akademisyenlerin rekreasyon yönetimine yönelik metaforik algılamaları (%6,7) üzerinedir. Öğrencilerin bu konuyu daha iyi bildikleri metaforlarla özdeşleştirmeleri konuyu anlamaları ve algılamaları açısından önemlidir. Araştırmacılar aynı zamanda öğrencilerin bu alandaki kariyer beklentileri ve planlarını da odaklanmışlardır.

Araştırmacılar rekreatif faaliyetleri yürüten yöneticiler, uzmanlar ve spor yöneticilerinin mesleki yeterlilikleri, farkındalıkları ve yönetim yetenekleri konusunda da çalışma yapmışlardır. Özellikle engelli ya da özel gereksinim duyan öğrencilere verilen rekreatif faaliyetler sırasında eğitmenlerin tutumu ve alanla ilgili bilgileri öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması noktasında önem arz etmektedir. Hem kamu hem de özel kurumlarda alanında uzman olmayan bireyler tarafından verilen etkinliklerin doğru şekilde programlanamaması, koordine edilememesi büyük sorunlar yaratabilir. Ayrıca turizm işletmelerinde yapılan rekreatif etkinliklere yönelik planlama ve yönetim konuları da araştırılmıştır. Konaklama işletmelerinde yürütülen rekreasyonel etkinliklerin doğru şekilde planlanamaması ve farklı etkinliklerin sunulmaması tüketici talebini doğrudan etkileyecektir. Rekreatif etkinliklere katılan bireyler boş zamanları iyi şekilde değerlendirmeli ve bu faaliyetlerden verimliliklerini artıracak düzeyde tatmin olmalıdır.

Rekreasyon yönetimi konusunun çok farklı kavramlarla olan ilişkisi incelenen çalışmalar doğrultusunda ortaya koyulmuştur. Özellikle gelecek yıllarda yapılacak çalışmalarda ekonomi ile olan ilişkisinin incelenmesi ve bu eğitim alanının farklı kurumlar altında hizmet vermesi bölümün akademik açıdan gelişimi ve tüm alanlarda eğitim gören öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazanması açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

- Acar, E & Karavelioğlu MB. (2022). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kişilik özellikleri ve izlenim yönetimi arasındaki ilişki. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 108-127.
- Aslan, T. & Çoknaz, D. (2021). Güçlü ve zayıf yönleri ile Espor: Yönetici ve akademisyen bakış açısına dayalı nitel bir çalışma. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1) , 118- 136.
- Berber, S. & Terekli, M. S. (2019). Volunteer management and motivation in sports events. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences (ATRSS)*, 2(1),95- 121.
- Boz, H. (2021). Su sporları kapsamında Türkiye'deki turizm işletmelerinde rekreasyon programlarının yönetimi: Ege bölgesi için bir durum analizi, Yayınlanmamış doktora tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Çakır, O. (2017). Rekreasyon kavramı ve teorileri, Ed. (Kozak, M.). Rekreasyonel Liderlik ve Turist Rehberliği Kitabı içinde (ss.36-54). Detay Yayıncılık, Ankara.
- Dilek, İ. & Arslan, L. (2021). Türkiye ve İtalya spor kulüplerinin örgütsel yapılarının kıyaslamalı analizi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(4) , 311-328.
- Göker, G. & Ünlüönen, K. (2019). Açık alanda yapılan doğa temelli rekreatif etkinlikler ve destinasyon markalaşması: Ilgaz dağı milli parkı örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(70), 774-789.
- Gözen, E. (2019). Rekreasyon yönetimi bölümü lisans öğrencilerinin "rekreasyon" kavramına ilişkin metaforik algılar, *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(3),397-416.
- Gözen, E. (2020). Rekreasyon bilim dalının geçmişten günümüze bibliyometrik analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 19(2), 572-588.
- Hazar, A. (2009). *Rekreasyon ve animasyon*, Ankara: Detay yayıncılık.
- İskender, A. (2018). Boş zaman ve rekreasyon ile turizm arasındaki ilişki üzerine akademik bir araştırma, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 22(1), 50-59.

- Kabakulak, A., Başar, B. & Soybalı, H. H. (2020). Rekreatif etkinliklerin seçiminde kişilik özelliklerinin etkisi: Turizm rehberliği öğrencileri üzerine bir araştırma. *Turist Rehberliği Dergisi (TURED)*, 3(2), 74-89.
- Kubilay, Ö. C. A. L. & Bayansalduz, M. (2020). Rekreasyon bölümü öğrencilerinin kariyer planlama stratejileri. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 8(22), 76-97.
- Munusturlar, S., Şimşek, K., Munusturlar, M., Sevil, T., Çelik, V., Başarangil, İ & Köse, H. (2018). *Rekreasyon yönetimi*, Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Orhan, M. (2019). Rekreasyon Yönetiminde sürdürülebilirlik: 12 dev adam basketbol okullarına yönelik bir durum çalışması, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Ömür, B. (2006). Rekreasyon yönetiminde rekreasyon programının yönetsel süreçlerinin değerlendirilmesi (Düzce-Akçakoca Festival Program Örneği),Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Osmanoğlu, H. & Üzüm, H. (2020). Gençlik ve spor il müdürlükleri çalışanlarının mantar yönetimi algı düzeyleri üzerine bir araştırma. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(2) , 293- 302
- Özdemir Akgül, S. & Güneş, S. G. (2019). A Research for determination of career expectations of undergraduate students in the recreation management department in Turkey, *Journal of Turkish Tourism Research*, 3(3), 725-744.
- Sağın, A. E. & Karabulut, Ö. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin aldıkları hizmet öncesi eğitime ilişkin algılarının belirlenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2) , 121-133.
- Serter, K. , Biçer, T. , Kara, K. E. & Şentuna, M. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin empatik eğilim düzeylerinin belirlenmesi. *Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 2(1) , 1-9.
- Sevil, T., Şimşek, K., Katırcı, H., Çelik, O. Çeliksoy, M. (2012). *Boş zaman ve rekreasyon yönetimi*, Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Şahin, B. & Gültekin, Ö. (2020). Medikal turizmde rekreasyon planlaması ve müşteri tatmini ilişkisi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 17(3), 480-495.
- Şimşek, K. Y.(2022). Türkiye’de rekreasyon uzmanlarına ilişkin mesleki yeterlilik ölçeğinin geliştirilmesi. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences*, 5(2), 94-106.
- Tabuk, M.E. (2021). Spor bilimleri alanındaki akademik personel ilanlarının insan kaynakları yönetimi açısından incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 431-446.
- Tanesen, Ö. (2008). Rekreasyon Yönetimi: Doğa eğitimi uygulamasında program ve liderlik özelliklerinin değerlendirilmesi (Bolu Gençlik Doğa Kampı Örneği),Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Tavazar, H. & Güzel, P. (2018). Rekreasyonel faaliyetlerin sürdürülebilir etkinlik yönetimindeki rolünün incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4) , 69-87.
- Toker, A. (2021). Yayımla veya yok ol! rekreasyon yönetimi araştırmaları nereye gidiyor? Bibliyometrik bir değerlendirme, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 2107-2126.
- Toksöz, P. & Gülcan, B. (2022). Türkiye’de rekreasyon ve rekreasyon yönetimi lisans eğitim programlarının karşılaştırmalı analizi, *Tourism and Recreation*, , 4(1), 50-57.
- Tütüncü, Ö. Akgündüz, Y. & Yeşilyurt, C. (2019). Rekreasyon yönetimi ve turizm işletmeciliği bölüm müfredatlarının karşılaştırılması, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 30(2), Özel Sayı: 112.
- Tütüncü, Ö. (2021). Rekreasyon ve rekreasyon yönetimi lisans programlarının kontenjanlarının değerlendirilmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 32(2), 261-266.
- Yıldız, B. & Eren, D. (2021). Konaklama işletmesi çalışanlarının iş-boş zaman çatışmasının mesleki tükenmişlik üzerindeki etkisi. *Journal of Tourism Research Institute*, 2(2) , 95-105.
- Yüceant, M., Balanlı, O. F. & Ünlü, H. (2022). Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarındaki personelin örgüt kültürü ve örgütsel iklimi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 109-122.
- Yersüren, S. & Özel, Ç. H. (2020). A bibliometric study on theses on leisure and recreation, *Journal of Turkish Tourism Research*, 4(2), 1139-1159.